INGEKOMEN BOEKEN

Mr W. E. C. de Groot, Nederlandse belastingwetten I t/m IV, *Uitgev. N. Samsom N.V.*

A. I. Diepenhorst, Sociale zekerheid en financiering, openbare les gehouden bij de aanvaarding van het ambt van lector in de bedrijfseconomie aan de Rijksuniversiteit te Groningen op 4 April 1949, *Uitgev. J. B. Wolters,* Groningen.

S. A. de Vries, De administratie van industriële ondernemingen, 3e druk, *Uitgev. N. Samsom N.V.*

Ir D. A. C. Zoethorst, Dr W. C. Klein, Ir C. W. André de la Porte, Winstdeling door werknemers, *Uitgev. J. Muusses.*

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFTLITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

A. ACCOUNTANCY.

I. ALGEMEEN.

What kind of information do labor-units want in financial statements.

Brubaker, Otis en andere schr. — Dit artikel noemt een reeks gegevens, welke de labor unions van node hebben bij de beoordeling van de arbeidslonen. Meestal ontbreken deze gegevens in de acc.rapporten, hetgeen niet als fout kan worden aangerekend, daar bij de samenstelling van de acc.rapporten van een doelstelling van geheel anderen aard wordt uitgegaan. Interessant is voorts het standpunt, dat de labor unions in de U.S.A. innemen t.a.v. afschrijvingen, reserveringen en balanswaarderingen.

A I *The Journal of Accountancy Mei '49*

III. LEER VAN DE INRICHTING.

Efficiency in het Boekhoudonderwijs op de Middelbare school.

Goudriaan, Prof. Dr Ir J. — Schrijver bepleit invoering van het moderne boekhouden bij M.O. onderwijs. Elke transactie is een verplaatsen van actief. Zuiver logisch leidt dit tot twee vragen: vanwaar, waarheen. Hiermede correspondeert crediteren en debiteren. Op grond van deze twee-dimensionale structuur zal enkelvoudig boekhouden altijd een primitief broddelachtig systeem blijven, en is drie- of meervoudig boekhouden logisch onbestaanbaar. Het moderne boekhouden heeft aan eerstgenoemde formule een tweede toegevoegd: voor alle kapitaalelementen geschieden debitering en creditering tegen dezelfde prijzen; hier dus alleen hoeveelheidsmutaties.

Voor alle verlies- en winstelementen geschieden debitering en creditering voor dezelfde hoeveelheden; hier dus alleen waardemutatie. Prototype van deze laatste is: Verkooprekening. Het laten samenschrompelen van magazijnrekening en verkooprekening leidt tot het monstrum van de gemengde rekening. Het op dit monstrum gebaseerd onderwijs stremt de ontwikkeling van analytisch denken en is in strijd met de practijk.

A III 2 *Tijdschrift voor Efficiency en Documentatie, Juli 1949*

IV. LEER VAN DE CONTROLE.

Overseas Branches of British Companies.

Coulson, F. C. A., H. O. H. — Enige opmerkingen omtrent de wijze waarop de accountant zich zekerheid dient te verschaffen aangaande de adm. gegevens, verstrekt door de overzeese kantoren van de te controleren bedrijven.

A IV 3 *The Accountant Apr. '49 No. 3877*

Development of Accounting Standards.

Broad, Samuel J. — De maatschappelijke ontwikkeling noopt tot een regelmatige aanpassing van de accountancy aan de gewijzigde omstandigheden. Schr. wijst in dit verband o.m. op de eisen welke door de vakverenigingen worden gesteld, op de uitspraken van de N. York Stock Exchange en op de daling van de geldswaarde.
A IV 3 *The Journal of Accountancy Mei '49*

Statistical Sampling methods in Auditing.

Neter, John — Een interessante verhandeling over de toepassing van statistisch wiskundig vastgestelde steekproeven bij de acc. controle.
A IV 3 *The Journal of Accountancy Mei '49*

Where cost-accounting and industrial-engineering meet.

Carroll, Phil. — Een korte beschouwing van de hulp welke de ingenieur in het moderne bedrijf bij de vaststelling der standaarden kan bieden.
A IV 3 *The Journal of Accountancy Apr. '49*

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE.

a. ALGEMENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE.

IV. LEER VAN DE KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING.

Graphic cost control system for all management levels.

Woodfield Alan J. — Methode toegepast bij Continental Paper Comp. Het uitdrukken van de winst als percentage van de totale omzet vermengt gevolgen van verandering van omzet met veranderingen in efficiency.

Het vaststellen van de winst per order werd wenselijk geacht .Hiertoe werd een systeem ontwikkeld, dat berust op het beheersen van het „marginal income". Dit inkomen is gedefinieerd als het verschil tussen opbrengt en variabele kosten.

Marginal income min vaste kosten geeft de winst. (De term M.I. kan tot verwarring leiden met gelijknamige begrip uit de theoretische economie. Red.).

Voor iedere afdeling wordt een grafiek opgesteld, welke door middel van een rechte lijn het verband aangeeft tussen productieomvang en totale kosten. Totale kosten bij productieomvang gelijk nul geeft de vaste kosten van die afdeling. Op deze grafiek worden van maand tot maand de werkelijke kosten aangegeven. Zodoende kan men tegelijkertijd aflezen: omvang productie, totale werkelijke kosten, totale verwachte kosten bij die productie en het verschil. De resultaten, zo opgesteld van alle afdelingen tesamen, geven een geanalyseerd inzicht in de positie van het bedrijf.

Voor het bepalen van „M.I. standards" is het noodzakelijk de „volume costs" te scheiden van de vaste kosten. Verder moet het bedrijf ingedeeld worden in afdelingen. Dit behoort tot het werk van de administratie. Jaarlijks moeten de standaardgrafieken opnieuw berekend worden (vaststellen vaste kosten en variabele kosten per eenheid) teneinde blijvende veranderingen, door technische verbeteringen, te elimineren.
B a IV 2 b *Factory Management and Maintenance, February 1949*

Straight-line depreciation at average rate may be inaccurate in growing Corporations.

Stanley, W. F., In slechts langzaam groeiende bedrijven staan de geaccumuleerde afschrijvingen ten opzichte van de aanschaffingswaarde van de aan afschrijving onderhevige activa in een vrij constante verhouding. Dit is niet het geval als in enkele jaren grote aanschaffingen plaats vinden. De geaccumuleerde afschrijvingen maken dan een dalend percentage van de aanschaffingswaarde uit, terwijl desondanks het totale bedrag aan jaarlijkse afschrijvingen voldoende kan zijn.

Ter beoordeling van de vraag of er in totaal voldoende afgeschreven is wordt voorgesteld een splitsing aan te brengen tussen de oude en de nieuwe inventaris, een redelijk geaccumuleerd bedrag voor de afschrijving op de nieuwe inventaris vast te stellen en daarna na te gaan of er een redelijke verhouding bestaat tussen de totale geaccumuleerde afschrijvingen op de oude inventaris en de boekwaarde daarvan.
B a IV 6 *Journal of Accountancy, Juni 1949*

Het indonesisch algemeen uitvoerrecht op exportproducten.

Haccoû, Prof. Dr J. F., — Dit uitvoerrecht, ter dekking van consumptieve uitgaven van de gemeenschap, houdt onvoldoende rekening met de draagkracht (hoogstens met die der producten). Het uitvoerrecht als heffing ter financiering van de wederopbouw is ondeugdelijk.

De winstcapaciteit der ondernemingen, noodzakelijk voor instandhouding en uitbreiding van het productieapparaat, wordt aangetast, terwijl winsten juist noodzakelijk zijn voor het instandhouden en uitbreiden van het productie-apparaat. Verder schrikt deze maatregel nieuwe investeringen in Indonesië af. Opheffing van het algemeen uitvoerrecht op export-producten is dan ook op korte termijn, ten behoeve van Indonesië, wenselijk.

B a IV 9 *E.S.B., 6 Juli 1949*

V. LEER VAN DE FINANCIERING.

Financiering met vreemd kapitaal bij industriële ondernemingen.

Knol, Mr Dr H. D. M. — Schrijver wijst op het verschijnsel van het verwerven van vreemd kapitaal door verscheidene grote concerns. In plaats van vreemd kapitaal wordt tegenwoordig ook van „niet-risicodragend kapitaal" gesproken (dit begrip moet relatief worden genomen ;iedere schuldeiser loopt uiteraard een zeker risico; ze moet worden verstaan in tegenstelling met deelname in het aandelenkapitaal). De vraag wordt gesteld welke redenen tot deze financieringspolitiek hebben geleid.

Als eerste oorzaak wordt het relatief hoge koerspeil der aandelen aangewezen — vele aandelen geven een rendement van even 3% —. Een tweede oorzaak ligt in de zeer hoge belastingen en de heffingen ineens. Een derde oorzaak vormt de bij een deel van het publiek aanwezige onwil om zich met beheer en bezit van aandelen bezig te houden. In de vierde plaats is het een psychologisch en algemeen bekend verschijnsel, dat het publiek in tijden van dalende koersen huiverig is tot koop van aandelen over te gaan.

Vervolgens worden de verschillende aspecten van de financiering van een bedrijfshuishouding met vreemd kapitaal besproken. Voor de bedrijfshuishouding is een belangrijk voordeel de besparing van belasting. Een niet gering nadeel daarentegen vormt de vaste rentelast. Hiertoe leent de onderneming zich niet omdat het risicokarakter daaraan steeds inhaerent is.

Ook voor de geldleners is de overweging van een en ander van belang. Besproken wordt de wijziging in de positie van de aandeelhouders indien vreemd kapitaal wordt aangetrokken.

Daarna wordt het betoogde nader onderzocht met betrekking tot de grote concerns, die in de laatste tijd grote geldleningen hebben aangegaan.

B a V 3 *Maandblad voor Bedrijfsadministratie, Mei 1949*

Enkele aspecten van de na-oorlogse bedrijfsfinanciering.

Berkum, Prof. Dr P. P. van — De onderscheiden aspecten, welke de bedrijfsfinanciering in de na-oorlogse periode oplevert, tonen aan, dat de financiële positie van de meeste ondernemingen ernstig is achteruitgegaan. Dit zal duidelijker aan de dag treden wanneer aan de grote potentiële vraag naar bedrijfsuitrustingen speelruimte kan worden gegeven. Aangetoond wordt de diepgaande invloed van de overheidspolitiek op alle onderdelen van het financieringsvraagstuk. Verlichting van de fiscale lasten wordt bepleit, te meer daar het bij de huidige conjunctuuromslag voor de onderneming nodig is naar de eigen winsten te zien als de enig geschikte oplossing om het bedrijf door de moeilijkheden van de overgangstijd heen te loodsen. Schrijver meent, dat wanneer de conjunctuuromslag de winstmarge niet te zeer doet verminderen, bij een geleidelijke en niet overmatig optredende kapitaalbehoefte, een voorlopig tegenwicht in de interne financiering kan worden gevonden. Daarnaast blijft zich de noodzaak voordoen het aanbod van naar de kapitaalmarkt toestromende spaargelden, vooral van risicogeoriënteerd kapitaal, te stimuleren. Ondermeer zal gezocht dienen te worden naar wegen, die het toevloeien van kapitaal van de grote beleggingsinstellingen naar de kapitaalbehoevende ondernemingen, mogelijk maken.

B a V 3 a *Maandschrift Economie, Mei/Juni 1949*

Claims.

Leverington, A. L. F. — Onder claim verstaat schrijver een bewijs van het recht om bij een aandelenemissie bij voorkeur een of meer bewijzen van aandeel toegewezen te krijgen. Achtereenvolgens vindt behandeling plaats van: ontstaan van het claimrecht; waaraan de claim zijn waarde ontleent ;hoe de waarde der claim wordt

m a b blz. 220

berekend; vruchtgebruik; fiscale aspecten; claims en bedrijfsvermogen ;claims en ondernemingsbelasting.

Met betrekking tot het vruchtgebruik (waarbij de een de blote eigendom van het aandeel heeft en de ander het vruchtgebruik)merkt schrijver op, dat als algemeen beginsel bij iedere beslissing moet gelden, dat de blote eigenaar het kapitaal van de door de claim vertegenwoordigde waarde behoort te ontvangen en de vruchtgebruiker de opbrengst daarvan.

Bij het behandelen van de fiscale aspecten wordt opgemerkt, dat door de emissie de intrinsieke waarde van een aandeel geacht wordt te dalen, zodat de waarde van de claim voor de oude aandeelhouder vergoeding van „kapitaalsvermindering" is en geen inkomen. De uitoefening van het claimrecht tast de positie van de N.V. niet aan. Dus geen fiscale consequenties voor de N.V. Bij verkoop van de claim door de oude aandeelhouder wordt geen speculatiebelasting geheven; immers is de claim niet door overeenkomst onder bezwarende titel verworven.

T.a.v. de claim en het bedrijfsvermogen wordt o.a. opgemerkt, dat de verkochte claim in een bedrijfsvermogen als „gerealiseerd meervermogen boven de boekwaarde" tot uitdrukking moet komen. Derhalve moeten de opbrengsten van claims als winst worden verantwoord op dezelfde rekening als waarop de dividenden worden geboekt. Wordt de claim benut om in te schrijven, dan komt de winst bij waardering naar aanschaffingsprijs pas tot uiting bij verkoop dezer aandelen, of, bij de waardering naar beurskoers, aan het einde van het boekjaar (wellicht vermengd met latere koersmutaties). Zijn bij het einde van een boekjaar claims in het bedrijfsvermogen aanwezig, dan doet zich de vraag voor of deze een deelneming in een andere onderneming vormen. De gangbare fiscale opvatting is, dat, aangezien de claim alleen maar een voorkeursrecht tot deelneming betekent, niet gesproken kan worden van een bestaande deelneming in het kapitaal van een andere onderneming. Als zodanig komen deze claims dan niet voor aftrek ingevolge artikel 11, lid 4, 2e. Ondernemingsbelasting in aanmerking.

B a V 3 a *Maandblad voor Belastingrecht No. 8, Juni 1949*

Berekening van de gemiddelde looptijd bij huurkoop.

V i s s e r, J. H. — Schrijver wil trachten een antwoord te geven op de vraag, hoeveel vermogen er op een bepaald moment is vastgelegd in een huurkoop-portefeuille en welk bedrag er gereserveerd moet worden voor rente, kosten en risico. De weg die men in de practijk volgt is de navolgende: men benadert de gemiddelde looptijd van de uitstaande vorderingen en vermindert de nominale waarde hiervan met een aangenomen percentage voor rente, kosten en risico over een tijdperk, gelijk aan de gemiddelde looptijd. Het nominaal kapitaal blijkt gemakkelijk uit de administratie; alle contracten hebben gewoonlijk dezelfde looptijd of kunnen in groepen met gelijke looptijd worden ingedeeld; het rente-, kosten- en risico-percentage kan aan de hand van de ervaring worden getaxeerd; blijft over de bepaling van de gemiddelde looptijd.

Schrijver tracht hiervoor een eenvoudige formule af te leiden, die in alle voorkomende gevallen kan worden toegepast. De berekeningen leiden tot het navolgende resultaat: is er geen sprekend seizoen, neem dan voor de gemiddelde looptijd $\frac{n + 2}{3}$ maanden. Is er wel zo'n seizoen, pas dan dezelfde formule toe en vermeerder of verminder de gevonden uitkomst met $\pm \frac{1}{2}$ voor de uiterste gevallen als n ongeveer 12 is (Is n belangrijk groter, dan is deze correctie niet eens nodig).

B a V 4 *Maandblad voor Bedrijfsadministratie, April 1949*

Het Consumentencrediet.

K u i k e n, L. C., — Ongeveer 15 per cent van de Nederlandse bevolking heeft van het Consumentencrediet geprofiteerd. De totale kosten van het consumentencrediet voor de overheid kunnen op rond *f* 130 millioen worden gesteld, waarvoor aan het publiek gedurende een tijdvak van twee jaar extra consumptiegoederen ter beschikking zijn gekomen. De betekenis van het Consumentencrediet gaat uit boven het sociale element. Door dit crediet kon aan de eisen tot loonsverhoging, vooral voor zover deze waren ingegeven door de noodtoestand in de laagste loonklassen, een deel van hun scherpte worden ontnomen; hierdoor zijn de geëffectueerde loonsverhogingen in de betreffende periode beperkt gebleven, zodat het kostenpeil maar weinig is gestegen. Het consumentencrediet heeft in dit opzicht aan zijn doel beantwoord. Afgevraagd moet echter worden, of hetzelfde doel niet met eenvoudiger middelen te bereiken ware geweest.

B a V 5 d *Economisch-Statistische Berichten No. 1675, 15 Juni 1949*

De begrippen rendabiliteit en rendement.

Prange, Dr A. J. A. — Het begrip rendabiliteit wordt gehanteerd in verband met de vraag: welk inkomen zal bij deelname in het vermogen van de bedrijfshuishouding worden gemaakt? Onder rendabiliteit van een bedrijf wordt verstaan het inkomen, uitgedrukt in procenten van het vermogen $\frac{\text{totale vermogen}}{\text{totale inkomen}} \times 100\,\%$

Uit de jaarrekening is echter niet het totale inkomen te berekenen daar de rente over het vreemde vermogen niet is na te gaan. Noodgedwongen wordt aan het begrip rendabiliteit een andere inhoud gegeven, n.l. de winst, uitgedrukt in procenten van het eigen vermogen. Men noemt dit wel „eigen rendabiliteit" ter onderscheiding van het begrip in eerstgenoemde zin, dat men dan aanduidt met „economische rendabiliteit". Zowel eigen- als economische rendabiliteit worden door schrijver in een formule uitgedrukt. Mede met behulp van een grafiek wordt dan nagegaan onder welke omstandigheden beide rendabiliteiten gelijk zijn, wanneer afwijkingen voorkomen en hoe deze situaties moeten worden beoordeeld. Schrijver merkt voorts op, dat ook de bepaling van het eigen vermogen niet meevalt. Het verdient altijd aanbeveling nooit een bedrijf alleen te beschouwen, maar mede soortgelijke bedrijven in dezelfde bedrijfstak. Tevens moet men zich niet beperken tot één jaar, maar ook van hetzelfde bedrijf over een reeks van jaren de jaarrekeningen vergelijken.

Van het begrip rendabiliteit moet onderscheiden worden het begrip rendement: de verhouding tussen het uitgekeerde dividend en de koers van het aandeel.

B a V 7 *Maandblad voor Bedrijfsadministratie, Januari 1949*

VI. LEER VAN DE ORGANISATIE.

Bedrijfsvoorraden.

Tongeren, M. Th. van — Schrijver wil de voornaamste aspecten van het voorraadprobleem, waar het zich in industriële bedrijven voordoet, op practische wijze belichten. Achtereenvolgens komt aan de orde een bespreking van het bedrijfseconomisch aspect van bedrijfsvoorraden in het algemeen (1), en van voorraden onderhanden werk in het bijzonder (2.). Daarna volgt (3.) een schets van de opbouw ener voorraadadministratie, en tot slot enkele opmerkingen over de voorraad statistiek (4.).

Ad 1. — Beantwoord wordt hier de vraag, waarom in de onderneming voorraden worden aangehouden. In principe dient het voor het veilig stellen van de continuïteit in het productie- en verkoopproces (veiligheidsvoorraad-niveau bepaald door de maximale afwijking van de normale levertijden). Bovendien voorraadvorming, doordat de aanvoer schoksgewijs verloopt (n.l. ten gevolge van de optimale bestelserie), terwijl het verbruik geleidelijk plaats vindt. De voorraad beweegt zich zodoende tussen twee grenzen: de veiligheidsvoorraad enerzijds en de veiligheidsvoorraad + optimale bestelserie anderzijds.

De bestelvoorraad is die voorraad, welke, vermeerderd met de lopende bestellingen, gelijk is aan de veiligheidsvoorraad + verbruik gedurende de levertijd. De gemiddelde voorraad zal bij deze bestelpolitiek bedragen: de veiligheidsvoorraad + ½ bestelserie.

Hierna bespreekt schrijver de kosten en risico's, welke het aanhouden van voorraden met zich brengt.

Met betrekking tot ad 2. — wordt opgemerkt dat waar geproduceerd wordt, steeds een voorraad in bewerking zijnde goederen aanwezig is. De minimale waarde hiervan kan gedefiniëerd worden als het product van het aantal arbeiders en de gemiddelde waarde van één onderhanden werkstuk. Verschillende factoren worden behandeld die oorzaak zijn dat de werkelijke aanwezige voorraad onderhanden werk groter is dan de boven aangegeven minimale voorraad, b.v.: verschillende tijdsduur van opvolgende bewerkingen waardoor buffervoorraden vereist zijn; een niet-bedrijfszekere schakel in een keten van opvolgende bewerkingen, enz.

Bij ad 3. — worden behandeld de stellingkaart en de voorraadkaart (met voorbeelden). Wanneer de maatregel getroffen is, dat de magazijnknechten op elk geboekt document de voorraad na boeking vermelden, is voor de administrateur de mogelijkheid geschapen om na elke boeking de overeenstemming met de stellingkaart te verifiëren, zodat de zekerheid bestaat dat de voorraadkaart inderdaad de werkelijk beschikbare voorraad aangeeft.

Omtrent ad 4. — wordt opgemerkt, dat men de voorraad kan beschouwen in absolute cijfers (in geldbedragen en in aantallen)en in relatieve cijfers. Deze laatsten zijn meer nog dan de absolute cijfers van belang, vooral, om de voorraad in relatie te kunnen zien tot het toekomstig verbruik. Hier wordt het begrip voorraadduur naar voren gebracht, d.w.z. het cijfer dat aangeeft het aantal maanden productie resp. omzet dat de voorraad vertegenwoordigt. Stijging van het voorraadcijfer (daling van de omzetsnelheid van de voorraad) dient vermeden te worden.

B a VI 7 *Maandblad voor Bedrijfsadministratie, April en Mei 1949*

Het Bedrijf, de Bedrijfsgenoot en de Staat.

Gerbrandy, Mr S. — Na een historisch overzicht van de plaats die de bedrijfsorganisatie ingenomen heeft in het denken van R.K., Prot.Chr. en Socialisten bespreekt schrijver enkele sociale aspecten van het wetsontwerp publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie. Volgens hem zijn die lichamen slechts schimmen, welke bestaan teneinde een bestuur te kunnen hebben, doch aan welker werkwijze en betekenis de bedrijfsgenoten noch door hun lidmaatschap, noch door hun activiteit als lid kunnen toe- of afdoen. Zulke bedrijfsorganisaties moeten bezwijken door gebrek aan belangstelling van ondernemers en arbeiders. Het oogmerk van de voorstanders van P.B.O. wordt zo niet bereikt. Enkele amendementen worden voorgesteld.

B a VI 3 *Sociaal Maandblad Juli 1949*

Verdere gevolgen van een gemeentelijke conjunctuurpolitiek.

Hasper, J. — Het deelnemen aan een actieve conjunctuurpolitiek in depressie zal voor de gemeenten ten gevolge hebben: grotere tekorten, toeneming van schuld, verlies van zelfstandigheid en grotere inmenging van het Rijk.

B a VI 12 *E.S.B., 6 Juli 1949*

How to organize for cost reduction.

Wollan, G. Z., — Een systematische weg moet gevolgd worden om de kosten te verminderen.

Bij de Elevator Division of Westinghouse Electric Corp. leidde dit tot de volgende organisatie: Er is een „general committee" bestaande uit:

1. „Manager of manufacturing" (voorzitter)
2. „Sales manager"
3. „Engineering manager"
4. „Field service and construction manager"
5. „Accounting manager".

Dit comité komt maandelijks samen. De voorzitter van het analyse-comité brengt hier verslag uit.

Dit analyse-comité bestaat uit:

1. „Manufacturing engineer"
2. „Design engineer"
3. „Supervisor of time study and methods"
4. „General foreman"
5. „Tool supervisor"
6. „Cost representative".

Deze functionarissen komen wekelijks samen in vergaderingen van één tot twee uur. Dit zijn geen werkbijeenkomsten, maar hier worden de rapporten besproken en in onderling verband gebracht die door of ten behoeve van de leden zijn opgesteld, uitwisseling van gedachten heeft plaats en nieuwe voorstellen voor verder onderzoek worden opgesteld.

Een voorbeeld wordt gegeven van verbeteringen die aan een telefoon-relais zijn aangebracht.

B a VI 13 *Factory, Management and Maintenance, Mei 1949*

VII. LEER VAN DE ARBEIDSVOORWAARDEN.

Werkclassificatie.

Ginneken, Ir K. H. van — Werkclassificatie wordt omschreven als een systeem, dat leidt tot het vaststellen van het grondloon behorende bij iedere functie. Allereerst worden de karakteristieke eigenschappen bepaald, welke voor de uitvoering van een taak nodig zijn. Daarna worden de afweegfactoren bepaald, waarmede de waarde van ieder der karakteristieke eigenschappen gecorrigeerd moet worden. Vervolgens wordt voor de functies vastgesteld in welke mate alle gecorrigeerde karakteristieke eigenschappen vereist zijn. Tot slot wordt het resultaat van deze vaststelling (zijnde een bepaald aantal punten) omgezet in geld. De meest voorkomende kenmerken (uit een in Amerika gehouden enquête) worden vermeld. Voorts wordt erop gewezen dat de bepaling der afweegfactoren de moeilijkste kwestie van de werkclassificatie is, terwijl ook het graderen van de kenmerken is uitgegroeid tot een omvangrijke werkwijze.

De uiteindelijk verkregen waarderingscijfers voor de onderscheiden functies hebben uitsluitend relatieve betekenis. Zij vormen een classificatieschaal ten opzichte waarvan de loonschaal nog moet worden vastgelegd. In Nederland zijn door de Rijksbemiddelaars beperkingen opgelegd, die de lijn helpen vastleggen. Schrijver wijst er nog op, dat steeds moet worden uitgegaan van goede functieanalyses, waardoor de werkclassificatie naast de relatieve waardebepaling van de grondlonen een waardevol hulpmiddel bij de organisatie van het bedrijf is.

B a VII 3 *Maandschrift Economie, Mei/Juni 1949*

Onderwijs en vakopleiding bij Metropolitan-Vickers.

Clifford, Finch. — Het vakopleidingsprogramma is ingesteld op de verschillende leeftijden waarop jonge mensen hun loopbaan in de industrie beginnen. Het kan dan ook in drie afdelingen gesplitst worden, resp. de groep voor 15 jaar en ouder, afkomstig van „Secondary Modern" of „Secondary Technical schools" (ongeveer Mulo en Ambachtschool); de groep van 16—18 jaar van „Grammarschools" en „Publicschools" (ongeveer 5 j. H.B.S. en Gym3; voor de groepen van 21 jaar en ouder van „Universities" en „Senior Technical Colleges" (ongeveer M.T.S.).

Afd. Een. Practijkopleiding in fabrieks- en opleidingswerkplaatsen. Grondbeginselen van 6 tot 8 technische vakken, daarna intensieve opleiding van 6 maanden in het vak van keuze, als basis voor opleiding in de productie-afdeling. 3 jarige studie.

Afd. Twee. Schoolleerling krijgt practijkervaring in werkplaatsen, laboratoria, planningsafdelingen, tekenkamers en andere afdelingen die zo gekozen zijn dat het geheel een logische progressie vormt.

Afd. Drie. 2-jarige practijkopleiding. Deze leerlingen brengen 2 tot 3 maanden in elke afd. door om bekend te geraken met practische kant van techniek en haar problemen.

De leerlingen worden gekozen via een uitgebreid selectiesysteem.

Er is sedert 1919 een fabrieksavondschool voor meisjes (secretaresse werkzaamheden, fijn handwerk, lich. opvoeding en alg. culturele onderwerpen).

Daarnaast worden avondcursussen gegeven voor jonge volwassenen in kostprijsberekening (opleiding voor examen „Institute of Cost and Work Accountants") en Engelse taal. Tenslotte is er de zomerschool die ingesteld is teneinde voorlichting te geven aan hen, die bij het technische onderwijs betrokken zijn.

B a VII 7 *Tijdschrift voor Efficiency en Documentatie Juli 1949*

b. BIJZONDER- BEDRIJVEN.

VI. HANDEL.

Onderzoek naar prijsverhoudingen van Belgische en Nederlandse eindfabrikaten.

Wal, Dr G. van de, — Uit een onderzoek, dat betrekking had op textielproducten, kantoorartikelen en huishoudelijke artikelen, bleek dat voor 68 artikelen de inkoopprijzen in België gemiddeld 5% en de verkoopprijzen 2% lager waren dan in Nederland. (1 Belgische franc = *f* 0,06).

De handelsopslagen waren gemiddeld in België 14.22 hoger dan in Nederland. Er zijn aanmerkelijke verschillen. Zo bleek bij 23 van de artikelen de Belgische inkoopen bij 28 de Belgische verkoopprijs hoger te liggen dan in Nederland.

B b VI 1 *E.S.B., 29 Juni 1949*